

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŐ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Debreczen. Szombat, márcz. 31.

63. szám.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre 10 frt — kr
Félévre 5 frt —
Negyedévre 2 frt 50
Egy hóra 1 frt —

Hirdetési díj:

Öt-hasábospetitsor egyszeri beiktatásáért 5 kr.
Helygondj minden hirdetésért külön 30 kr.
Nyiltér 4 hasábospetitsorért 20 kr.

Szerkesztőség és kiadó hivatal

Piac. SIMONFFY-ház a város-háznál szemben.

HIRDETMÉNYEK.

Állásajánlások és a kiadás körüli panaszok, valamint a lap szellemi részét illető minden közlemények ide intézendők.

Fontosabb levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.

X. évfolyam. 1883.

Mailáth György.

Mint a futó tűz terjedt el az egész országban a rémes s első pillanatban hirtelen látszó iszonyu hír, hogy Mailáth György országbíró sánta lakában meggyilkoltattott.

A merre a hír ment, mindenütt megzavartást okozott, s a nemzet felöltötte a legmélyebb gyász, s megsiratta azt a férfit, ki a koronáméltóságok egyik legmagasabbja volt, az országnak első zászlóura, az országgyűlés főrendiházának elnöke, a magyar bírói karnak dísz, fényessége, büszkesége.

Szívünk elfogódik, s lélegzetünk eláll, midőn a borzasztó véres tett minden részleteiben, képzeletünk elé rajzolódik.

Mailáth politikai működését e pillanatban senkinek sem jut, de nem is juthat eszébe párt szempontból itélni meg. Az igazságos, rendíthetetlen egyenes jellemű, s itéletében részrehajlatlan szigorú bíró, a nagytehetségű államférfi s a nemes hazafi kimúltát siratja ma minden magyar ember, s az undok gyilkosság rémítő tettesire egy szívvel lélekkel kiált lakot.

Hiszzen a magyar nemzet egyik legnagyobb, legnemesebb fiát fosztották meg áldásos életétől, melyben az 42 éven át híven, odaadással fáradozva, de soha ki nem fáradva, szolgálta szeretett hazáját. És e haza nem lehet hálátlan derék fiához, s fényes tetteit feljegyzí a történelem emléklapjaira.

Mailáth Györgynek örökkön élő érdemei vannak a közelmúltból, alkotmányunk újja születésének időszakából, melyben neki oly nemes, szép szerepe volt, mint kevés embernek kivülé.

A rút gyilkos csak a lélek porhüvelyét ölte meg, szelleme e tiszta, egyenes, nemes, minden ízében magyar szellem éhi fog örökké.

Mailáth György országbíró rémes meggyilkoltatásának részleteit, úgy a mint azok a gyilkosság óta felmerültek, terjedel-

mes leírásban lapunk mellékletén találják olvasóink.

Mailáth országbíró gyászos halálának hírére Ó felsége a király következő táviratot intézte Perczel Bélához, a Curia alelnökéhez:

„Mélyen megrendülve az iszonyu hír folytán, kérem fogadják legbensőbb, szíven mélyéből eredő részvétem.”

Ugyanevak Ó Felsége a király, Mondel báró által, a királyszonny pedig Nopcsa báró által a legmelegebb hangu táviratban fejezték ki részvételüket a család tagjainak.

Legujabb hírek.

Valamennyi bécsi lap vezércikkében Mailáth meggyilkoltatásával foglalkozik, s a gáztt iránt a legmélyebb undort fejezte ki, magasztaló elismeréssel szólnak az elhunyt működéséről, melyet Magyarország és az összműveltség érdekében kifejtett, s mely őt a szó legnemesebb értelmében bírodalmi polgárnak jelzi, minél fogva elhunytát valamennyi osztrák szíve mélyéből gyászolja.

Budapest márczius 30. Mailáthné ur-hölgye haza érkezett Bécsből s egyenesen férje holttestéhez kísérték, míg haza érkezé leányát anyja lakosztályába vitték.

A holttest még most is úgy fekszik az ágyon, a mint a gyilkosság reggelén megtalálták. Csakis a köteleket oldották le, s arczáról, valamint kezéről a vért lemosták. Paplammal volt leterítve, oldala mellett a temetkezési egylet egy szolgája örködött. Mailáthné térdre esett az ágy elé, s imádkozott. Hangos zokogásba tört ki s ekkor kívánságára felemelték a takarót. Most férje holttestére borult s azt arczán megsókolá. Ekkor a szerencsétlen özvegy ájulásba esett, úgy kellett kivinni. Most Sarolta tekintette meg édes atyja hiült tetemét. Szívzsongató zokogása végig hallatszott a csendes folyosókon. Mikor ezután elalált, őt is kivették. Utána a két fiu lépett be, ők is átéreztek a legborzasztóbb kínokat szeretett édes atyjuk iránti viszontlátásán.

Budapest, márcz. 31. A halottas házon már tegnap kifizették a gyászlobogót. A ravatalt az erkélyszobában felállították s ma délelőtt 10 óraker becsatolták be a ravatal megszenlélésére a közönséget.

A díszes ravatal délszaki növények és virágok közt helyezték el. A díszes érezo-

porsó egészen hasonló ahhoz, melyben Deák Ferencz hiült tetemét nyugszának. Ez egy renaissance-modoru dupla érezo-porsó, belül kristály üveg tetővel. A koporsó alapszíne sötétzöld, gazdag, dombormívü aranyozott babérfüzérrel és stilszerű aranydíszítéssel. A koporsó lábait aranyozott angyalok képezik, melyek a négy sarkot egészen a tetőig elfoglalják. Az oldalok közepét pedig egy-egy kördíszítéssel ellátott kereszt foglalja el.

Budapest, márcz. 31. A kir. Kuria, akademia, a Kisfaludi társaság és más testületek gyűlést tartottak, melyben legmélyebb részvételüknek adtak kifejezést, s elhatározták, hogy a temetésen testületileg vesznek részt.

A rendőrség úgy látszik a gyilkos kiletét illetőleg helyes nyomon jár s már várható az elfogatás. A gyilkosság gyanuja egy olasz s egy cseh származásu napszámosra irányul, kinek lakását sikerült kinyomozni. Zsarnay megjelent az előbbinek a lakásán s itt azt az értesítést kapta, hogy az olasz a gyilkosság éjjelén nem volt otthon s csak kora reggel tért haza. Ekkor ruhát váltott s szívet távozott. Azóta nem látták a házbán. Zsarnay magával hozta az olasznak a lakásán talált cipőjét s egy keztyűt. A cipővel kísérletet fogtak tenni, vajjon beillik-e a lábnyomokba, a keztyűt pedig a tett színhelyén talált véres keztyűvel fogják összehasonlítani, ha vajjon nem-e annak párja.

A mai napon a déli órákban érkezett táviratainkat, a szokott helyen távirati rovatunkban találják meg olvasóink.

Legközelebbi teendőnk.

Debreczen, márczius 30.

A magyar országos kiállításnak az ország fővárosában, Budapesten, a jövő 1885-ik év tavaszán leendő megnyitása határozottá vált, s a törvényhozó testület átderesztte egy ily országos kiállítás nagy horderejét és messze kiható jelentőségét, a nem csekély költségek fedezéséhez, a viszonyokhoz képest nagymérvű áldozatkészséggel jelentékeny összeget szavazott meg.

Ez tehát bevégzett tény s rövid idő múlva ki lesz nevezve az országos kiállítási királyi biztos, kinek vezetése mel-

lett fogván megalakulni a bizottságok és szakosztályok, mozgásba hozandják az egész ország legjobb erőit, hogy hazánk kultur előhaladását menél igazibb világításban mutathassák be a reánk kíváncsi világnak.

Es ez felette szükséges is, mert vajmi százanó azon ferde fellogás, azon majdnem tudatlanságig menő gyermekes képzelgés, melylyel a külföld, még annak hozzánk legközelebb eső országai is — felőlünk, nemzetünk, annak sajátságai, műveltségünk, kultur előhaladásunk és iparunk felől képzelnek, — mintha nem is Európa közepén élő civilizált állam és nagy hatalom, hanem a csendes Océán valamely sejtett szigetén élő ázsiai félvad nemzet volnánk.

Ezen ferde nézeteknek megváltoztatása, helyreigazítása, és a valódi helyes irányban terelése egyik főfeladatát fogja képezni az 1885-ik évben megnyiladó magyar országos kiállításnak.

Ily messze kiható feladatnak teljesítéséhez igen természetes, hogy az ország egyetemleges törekvésének kell hozzájárulni, s mindannyiunknak, kik magyar hazafiaknak tartjuk és érezzük magunkat, vállvetve iparkodnunk kell azon, hogy a bekövetkezendő országos kiállítás a nemzet becsületére váljon.

Igaz, hogy még csak 1883-ik évet írjuk s az országos kiállítás megnyitását valószínűleg még két évünk van hátra, de ha meggondoljuk azt, hogy mily halmaz az a teendő, mely reánk várakozik és hogy konzervatív hajlamaink mily lassu mozgásra utalnak bennünk, lehetetlen, hogy sokalják a még hátra lévő időt az előmunkálatok sikeres keresztül vitelére.

Az országos kiállításnak Debreczennek egyik főhelyet kell elfoglalnia, s bizony nagy várakozást is fűznek hozzánk a részvételt illetőleg, s ez nem is lehet csoda Debreczen eddigi jó hire után, s Debreczen kultur előhaladásához mérve, mert hiszen nemcsak productiv város, hanem némely ágában a műveltség előhaladásnak az első helyet követelhet-

midőn szánkára akart ülni, hogy esküvőjére menjen, atyja megállította őt, fájdalmat okozó gyorsasággal vonszolta a havon s sőtét, feneketlen gödörbe dobta . . . s ő ott zuhant a mélységbe és szíve megszünt dobogni. Majd meg azt látta, hogy Vladimir sápadtan, véresen fekszik a földön, s haldoklása közben szívet szagató hangon kéri, hogy siesseken s esküdjének össze . . . s különféle el nem gondolható, el nem mondható látomások győförték őt.

Végre szokottnál halványabb színben kelt föl s főfájása nem volt többé tettetett. Atyja és anyja észrevették nyugtalanságát; szerető gondoskodásuk s zűnni nem akaró kérdészködésük: mi bajod, Masa? nem vagy-e beteg, Masa? majd megrepsztek szívet.

Beállt az este. Az a gondolat, hogy utoljára tölti a napot családja körében, szív-szorogást okozott neki. Nagyon érzékeny lelkű volt, titokban elbucsuzott minden személytől, minden tárgytól s mindattól, mi csak körülte fekszik.

Felhozták a vacsorát s szíve nagyot dobbant. Remegő hangon mondta, hogy nem akar vacsorálni s elbucsuzott atyjától, anyjától, kik megcsókolák őt s szokásuk szerint megáldották, mialatt majdnem zokogásba tört ki.

A szobalány biztatta s bátorította. Minden készen volt. Másának fél óra alatt örökre kelle elhagyni a szülői házat, kis szobáját, s a nyugodt leányéletet . . .

Kinn dühöngött a hózivatar; a szél bömbölt, az ablaktáblák inogtak s recsegtek, mindez fenyegetés és rossz előjel színében tünt fel neki. Azonban a szobában mindenki elesüdsedett, s álomba merült. Masa shawliba burkolózott, magára ölté a meleg czatot-ot, kezébe vevé a dobozt s kiment a hátsó ajtón. A szobalány két esomaggal követte őt.

HÓZIVATAR.

Orosz elbeszélés.

Irta:

PUSKIN.

1811. év végén, a ránk annyira nevezetes időszakban, a jó Gávriila Gávlovics R*** Nerárodoban levő birtokán élt. Vendégzeretéről és jószívűségéről volt híres a környéken; minden pillanatban tödultak hozzá a szomszédok, hogy jól egyenek igyanak, feleségével Petrova Párászkovjával öt kopokbe bostont játszanak, s némelyek még azért is, hogy jól megnézzék leányukat, Gávrilov Marját, a karecus, sápadt arcu, tizenhét éves leánykát. Őt a gazdag mennyasszonyok közé sorozták s sokan szerették volna magok vagy fiaik számára.

Gávrilov Marja francia regényből nyerte neveltetését, következőleg szerelmes volt. Szerelmének tárgya egy szegény hadnagyocska volt, ki történetesen szabadságidejét élvezte a faluban. Magától értetődik, hogy a fiatal ember hasonló szenvedélyt táplált lelkében s hogy kedvesének szülei észrevevén a kölesönös vonzódást megtiltották leányuknak, hogy többé reá gondolni se merjen, őt magát pedig hidegben fogadták a bukkot tisztviselőnél is.

Szerelmeseink levelezésben álltak s naponkint találkoztak a jegenyerdőben vagy a régi kápolnában. Itt esküdtek egymásnak örök hűséget, boszankodtak a sorsra s elodáták különféle terveiket. Levelezés és megbeszélés útján a következő megállapodáshoz, mely nagyon is természetes, jutottak: hogy ha már nem tudunk ellenni egymás nélkül és a kegyetlen szülok akarata elleni boldogságunkat, vajjon nem nélkülözhetünk-e azt? Magától értetődik, hogy ez a szerencsés gondo-

lat először a fiatal ember agyában fogamzott meg, és hogy Gávrilov Marja romantikus képzelmenek nagyon megtetszett.

Beállt a tél s véget vetett a találkozásoknak; de annál élelkebbé lön a levelezés. Nikolájevics Vladimir minden levelében kérte kedvesét, hogy bizza rá magát, esküdjének össze titokban, rejtőznek el bizonyos ideig, aztán boruljanak a szülok lábaihoz, kiket utóvégre is meghat a szerelmek hősiesség állhatatossága és szerencsétlensége, és kétségen kívül azt fogják mondani: „Gyermekek! Öleljétek meg szüleiteket!”

Gávrilov Marja sokáig habozott: igen sok tervet főzött ki és semmisített meg. Vég-tére beleegyezett; a kijelölt napon nem szabad volt vacsorálni, hanem főfájás ürügye alatt szobájába vonulnia. Szobalánya be volt avatva titkukba; mindkettőjüknek a hátsó ajtón kellett elmenniök a kertbe, a kert végében fölkeresni a befogott szánt, felülni s egyenesen a Nenárodovától öt versznyeire fekvő Zsárdino falu templomába hajtatni, hol Vladimir várni fog rájuk.

A meghatározott napot megelőző éjjel Gávrilov Marja nem hunyta be szemét; raskogatt, rendezte a fehérneműt s a ruhát, hosszu levelet írt egy érzékeny kisasszonyhoz, jó barátnejához, egy másikat — szüleinek. Igazán megható szavakkal bucsuzott tőlük, tettét szenvedélye legyőzhetetlen erejével okadatolta s azon végzte, hogy élete legboldogabb percének fogja tartani azt, melyben megengedtetik neki, hogy kedves szüleinek lábaihoz borulhasson.

Oly peccsét tett e két levélre, mely két égő szívet s azoknak megfelelő felírást tartalmazta s aztán hajnal felé ruhástul együtt vetette magát ágyára; de rettenetes küzdelem majd minden pillanatban felriasztotta álmából. Majd úgy tetszék neki, hogy ép akkor,

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

DONNA DIANA.

Szememben ígézet sugára.
Ájád körül csodás mosoly;
De e kedély szelíd varázsát
Nem látan arczodon sehol.

Mint kiraktaban drága bábút
Néz gyermek, épuz nézek én.
Ha megvetheted, ki tudja,
Hogy össze nem törnélek-e?

Szeretsz? . . . Hisz' a szerelmi hűség
Nem élted üdve, létjogod,
Hancm hűség, gög, dívat s te
Ha már megvutad, eldobod.
Üres szívü, dívatos urfi
Hadd kurizáljanak neked.
Én azt tudom csupán szeretni,
Ki engemet viszonyszeret.

Néveljem-e még büszkeséged?
Boruljak lábaiho' tán?
Sohajtsak lealázva hozzád,
Mint istenhez a pogány?
Te sóhajimra nem felelnél,
Arczomba nézve hidegen;
Míg titkon, szíved rejtekében
Ujjonanál győzelmeden.

Hol vetted ezt a hívös arcot?
Mért csábitsz, hogyha nincs szíved?
Szép vagy, szerettek nézni hosszan
S mégsem obajlak, elhíhetd.

A szerelme, e régi ének
Hatalmát én is érezem;
De sirjak-e, ha mozdulatlan
Szobor nem érez énelem? . . .

Reviczky Gyula.

dó birtok.

ébe keblzett, Nyir Báltek...

ló lak.

za 2555 sz. a háznál...

88.62

gyógy-zerk mindjárt...

összes varró...

harmadréte...

2145.

ará hozni, hogy...

skedést

u felszere...

ANN L.

skedő.

pek.

ez. gazdálkósorság...

vetőgépeit sat.

ben is készíten...

er Samu

képviselő.

Mailath György meggyilkol-tatása.

Táviraink utján még esütörtökön érte...

A gyilkosság részleteiről a következőket...

A gyilkosságot esütörtökön reggel 5 óra...

A palota első emeletén lakik a meg...

Mikor a huszár a komornyikot a tettről...

A komornyik azonnal fellármázta a...

A rendőrség részéről Máltás Hugó...

Ezzel egyidejűleg megemlítjük, hogy az...

Mailath György.

Mailath György született 1818-ban Po...

Az 1839-40-iki országgyűlésen nem...

Igy egybek köztött az ő indítványára...

szen új volt. Pengéjén B. G. K. 1. 30 betűk...

De az utczatisztogatók még más tár...

Ezek után a bíróság tagjai ismét a holt...

Az éjjeli szekrényről hiányzott az óra...

A szobákban különben semmiféle ren...

becsülését és rokonszenvét is megszere...

Az országgyűlés után Baranyamegye...

Az 1860-ban beállott fordulattal Ma...

De minden kedvező alkalommal készen

ba mellett levő fürdőszobában voltak el...

Hogy valami puska vagy egyéb tompa...

Ezen menekültek le. A kötél azután egy...

Az erkölyen találtak egy üres szivar...

Hogy a viaskodás a gyilkosokkal akko...

volt kilépni elvonultságából, ha az orsz...

az 1860-ban beállott fordulattal Ma...

az 1860-ban beállott fordulattal Ma...

az 1860-ban beállott fordulattal Ma...

az 1860-ban beállott fordulattal Ma...

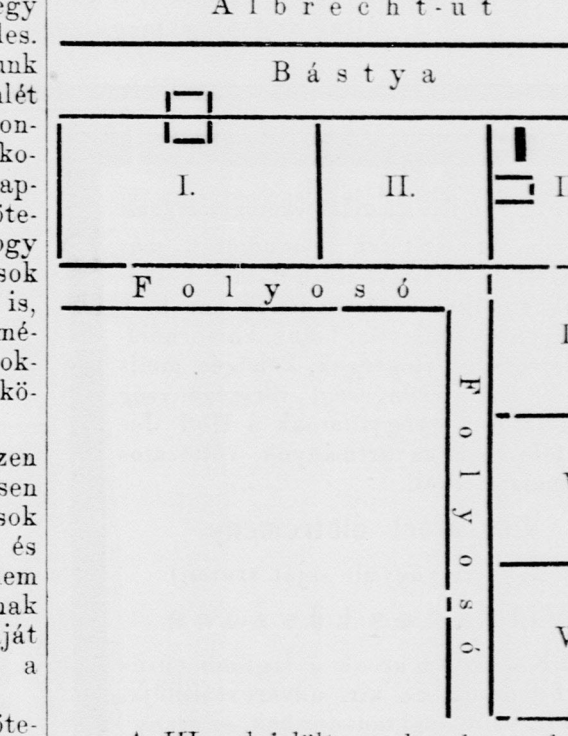
nem azt akkor fogták meg, mikor ágyából...

Ezen eset is mutatja, mily szerencsét...

Igy tehát még azon esetben is, ha nem...

A főrendiház legközelebb a gyászos es...

A gyilkosság színhelyének elképzelés...

A III-mal jelölt sarokszoba szolgált h...

E szobán túl az V. a huszár szobája, míg a...

Hogy magán bossznak avagy kizárólag...

A vizsgálatot Tóth Gerő vizsgálóbíró...

A magyar judikatura történelmében az...

s a főrendiház elnökévé nevezetett ki, mely...

A bíróságok újjászervezésével nagy fo...

Mint az ujonan egyesített legfőbb tör...

